

3° ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΜΠΕΛΟΚΗΤΩΝ

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2014-2015

Ερευνητική Εργασία

Ενδοσχολική Βία

Μαθητές:

Αγγέλου Κωνσταντίνος

Αλεξανδρίδου Ξανθίππη

Γρηγοριάδης Γρηγόριος

Καρακατσάνη Ευστρατία

Υπεύθυνος Καθηγητής:

Θεοδωρίδης Γρηγόριος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....σελ.3	σελ.3
ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ - BULLYING.....σελ.4	σελ.4
ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ - BULLYING	
Η ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ.....σελ.5	σελ.5
Η ΛΕΚΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ.....σελ.6	σελ.6
Η ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ.....σελ.7	σελ.7
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ.....σελ.8	σελ.8
ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΘΥΤΩΝ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ- BULLYING ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗ	
Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΘΥΤΗ.....σελ.9	σελ.9
Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ.....σελ.10	σελ.10
Η ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗ.....σελ.11	σελ.11
ΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ - BULLYING	
ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ.....σελ.12	σελ.12
Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ.....σελ.13	σελ.13
Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΚΦΟΒΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ.....σελ.14	σελ.14
ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ- BULLYING	
ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟΝ ΘΥΤΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ - BULLYING.....σελ.15	σελ.15
ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟ ΘΥΜΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ	

ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ BULLYING.....σελ.16
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ- ΤΟΥ BULLYING.....σελ.17
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ.....σελ.18
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....σελ.20
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....σελ.21
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....σελ.23

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η πρώτη λυκείου του κάθε σχολείου αναλαμβάνει να ασχοληθεί και να διερευνήσει τις γνώσεις του για το θέμα που θα ανατεθεί σε κάθε τμήμα. Ύστερα από κλήρωση, ο σχολικός εκφοβισμός είναι το θέμα της ερευνητικής εργασίας. Το τμήμα αφού χωρίστηκε σε τέσσερις ομάδες, χωριστά η κάθε ομάδα μοίρασε αρμοδιότητες στους μαθητές που την αποτελούν προκειμένου να χτίσουν τα θεμέλια για την τελική εργασία. Εμείς ως ομάδα, καθώς ο διαχωρισμός είχε πια γίνει, αποφασίσαμε να εμπλουτίσουμε την εργασία μας με κάτι περισσότερο από τον ορισμό και τις βασικές πληροφορίες για το bullying. Διάφορες ιδέες άρχισαν να καταφθάνουν για να μπορέσουμε να την διαμορφώσουμε και να την εμπλουτίσουμε για να βγει το επιθυμητό αποτέλεσμα. Επίσης, επιθυμούμε να καταλάβουμε την ψυχολογία του θύτη αλλά και του θύματος, το οποίο πολλές φορές φοβάται να αντιδράσει, με αποτέλεσμα να μην εκφράσει και να μην μιλάει σε κανέναν για ότι περνάει. Οι συνέπειες μιας τέτοιας συμπεριφοράς είναι που μας προβληματίζουν αρκετά ως ομάδα, διότι οι πρωταγωνιστές ενός τέτοιου φαινομένου συνήθως έχουν εμφανείς τα τραύματα πάνω τους ακόμα και πολλά χρόνια αργότερα. Ακόμα, σκεφτόμαστε ότι μία συνέντευξη από έναν καθηγητή, ο οποίος θα μπορούσε να μας περιγράψει ποιες θα ήταν οι αντιδράσεις του αν ένα τέτοιο περιστατικό εμφανιζόταν στην τάξη στην οποία ήταν υπεύθυνος. Παρόλα αυτά δεν είναι εύκολο να είναι κανείς αντικειμενικός, ακούγοντας την πλευρά είτε του θύματος, είτε του θύτη, χωρίς να ταχθεί με καμία από τις δυο. Τέλος, η βοήθεια που μπορεί να πάρει και από την οικογένεια αλλά

ακόμα και από τους εκπαιδευτικούς στο σχολείο του το κάθε παιδί ,είναι κάτι για το οποίο θα θέλαμε να ενημερώσουμε τον αναγνώστη αυτής της ερευνητικής εργασίας.

ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ - BULLYING.

Ο όρος «εκφοβισμός και βία στα σχολεία» (school bullying) όπως και ο όρος «θυματοποίηση» χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν μια κατάσταση στην οποία ασκείται εσκεμμένη, απρόκλητη, συστηματική και επαναλαμβανόμενη βία και επιθετική συμπεριφορά με σκοπό την επιβολή, την καταδυνάστευση και πρόκληση σωματικού και ψυχικού πόνου σε μαθητές. Μπορούν να πάρουν λεκτική, ηλεκτρονική, σωματική, σεξουαλική και ψυχολογική μορφή (Ε.Ψ.Υ.Π.Ε - 2010)

Ο σχολικός εκφοβισμός - bullying είναι ένα φαινόμενο νεανικής παραβατικότητας, που εμφανίζεται σε πολλές χώρες του κόσμου τώρα πλέον και στην Ελλάδα και αναφέρεται στη χρήση βίας μεταξύ μαθητών ή συνομήλικων παιδιών .Θεωρείται πλέον κοινωνικό πρόβλημα γεγονός που προβληματίζει και πανικοβάλλει πολλές οικογένειες .

Το φαινόμενο αυτό μας είναι αρκετά οικείο, το συναντάμε καθημερινά και στο δικό μας σχολείο και στο δικό μας περιβάλλον.

Σκοπός μας είναι να ενημερωθούμε πλήρως έτσι ώστε να μπορούμε να αντιμετωπίζουμε και να αποτρέπουμε τέτοιου είδους καταστάσεις.

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ -BULLYING

Ο σχολικός εκφοβισμός είναι η χρήση βίας μεταξύ μαθητών ή παιδιών παρόμοιας ηλικίας, με σκοπό να προκαλέσει πόνο και αναστάτωση. Η βία αυτή μπορεί να λάβει ποικίλες μορφές. Πιο συγκεκριμένα η σωματική , λεκτική , ψυχολογική , σεξουαλική και η ηλεκτρονική.

ΣΩΜΑΤΙΚΗ

Η σωματική μορφή του σχολικού εκφοβισμού θεωρείται μία από τις συχνότερες εκδηλώσεις του ανάμεσα στα παιδιά. Έχει διαπιστωθεί ότι τα παιδιά στις πιο μικρές ηλικίες ασκούν σε μεγαλύτερο ποσοστό σωματικό εκφοβισμό, ενώ όσο αυξάνει η ηλικία τους ,τόσο αυτός μειώνεται. Επιπλέον, η φυσική μορφή του φαινομένου, όπως διαφορετικά ονομάζεται η σωματική εκδήλωση

του εκφοβισμού, περιλαμβάνει το φυσικό τραυματισμό ή απειλή τραυματισμού προς κάποιον. Οι πιο συχνές μορφές εκδήλωσής του είναι τα χτυπήματα και τα σπρωξίματα, τα χαστούκια, οι μπουνιές αλλά και το τράβηγμα μαλλιών. Ακόμη, πολύ συχνά παίρνει μορφή μέσω τσιμπημάτων και με δαγκωνιές αλλά εκδηλώνεται και με κλεψιά. Αρνητική πράξη, επίσης, θεωρείται όταν κάποιος μαθητής περιορίζει τον άλλο με σωματικές πρακτικές.

ΛΕΚΤΙΚΗ

Οι λέξεις έχουν πολύ μεγάλη δύναμη. Μπορούν να τονώσουν, να ενισχύσουν, να στηρίξουν και να εξυψώσουν κάποιον αλλά μπορούν και να πληγώσουν. Έχουν την ικανότητα να κάνουν έναν άνθρωπο να γελάσει αλλά παράλληλα να τον περιάγουν σε κλάματα. Ο λεκτικός εκφοβισμός αποτελεί την πιο συχνή μορφή του bullying και είναι πολύ συνήθης σε παιδιά κυρίως

του γυμνασίου και του δημοτικού. Οι μαθητές - bullies που εκδηλώνουν τη λεκτική μορφή του σχολικού εκφοβισμού χρησιμοποιούν λέξεις με σκοπό να βλάψουν ή να ταπεινώσουν και να εξευτελίσουν ένα άλλο άτομο. Αυτό το είδος του bullying προκαλεί ευκολότερα πόνο σε άλλα παιδιά, καθώς είναι γρήγορο και άμεσο. Οι συνέπειες είναι σοβαρές

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ

Περιλαμβάνει υποτιμητικές συμπεριφορές και ταπείνωση μέχρι ψυχολογική βλάβη. Επίσης περιλαμβάνει διαρκές κριτικάρισμα, υποτίμηση και κοροϊδίες. Επιπροσθέτως οι προσπάθειες εξευτελισμού, τα ψέματα ακόμη και η υπονόμηση της αυτοεκτίμησης είναι και αυτές κάποιες μορφές ψυχολογικής βίας.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ

Όσον αφορά στον ηλεκτρονικό εκφοβισμό οι θύτες εκμεταλλεύονται το πλεονέκτημα της σημερινής τεχνολογίας για να επιτεθούν στα θύματά τους. Έτσι λοιπόν, εκδηλώνεται με τη χρήση του διαδικτύου καθώς και μέσω των κινητών τηλεφώνων.

Ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός περιλαμβάνει την αποστολή απειλητικού ή υβριστικού υλικού μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή μηνυμάτων πιο συχνή μέθοδος του cyberbullying με την οποία τα παιδιά και γενικότερα οι νέοι έχουν εκφοβισθεί ηλεκτρονικά, αναφέρεται ότι είναι αυτή των άμεσων μηνυμάτων. Κάπως λιγότερο συνήθεις τρόποι αφορούν τη χρήση χώρων συνομιλίας και ηλεκτρονικών ταχυδρομείων αλλά και τα μηνύματα στις ιστοσελίδες. Επιπροσθέτως η χρήση κινητού τηλεφώνου μπορεί επίσης να συμβάλλει στον ηλεκτρονικό εκφοβισμό μέσω της αποστολής κακόβουλων γραπτών μηνυμάτων ή τηλεφωνικών κλήσεων οι οποίες μπορεί να είναι και σιωπηρές. Ωστόσο, ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός μέσω κινητού τηλεφώνου μπορεί εύκολα να συνδεθεί με αυτόν που λαμβάνει χώρα στο διαδύκτιο. Με τη βοήθεια του κινητού, ο καθένας μπορεί να απαθανάτισει προσωπικές ή μη στιγμές κάποιου και να τις αναρτήσει στο internet όπου ο οποιοσδήποτε μπορεί να έχει πρόσβαση.

ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΘΥΤΩΝ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ- BULLYING

Η προσωπικότητα του θύτη:

Η συμμετοχή του θύτη σε καβγάδες και σε άλλους τέτοιου είδους άπρεπη συμπεριφορά είναι εξίσου σημαντικές. Είναι πολύ πιθανό να αποκτήσει με τις πράξεις του υψηλή αυτοεκτίμηση την οποία θα εκμεταλλευτεί λανθασμένα και θα εξακολουθεί να συμπεριφέρεται επιθετικά, όχι μόνο στους συνομηλίκους του και στους συμμαθητές τους αλλά και στην οικογένεια του. Χωρίς να το καταλαβαίνει, επομένως, και νομίζοντας ότι είναι ανώτερος από όλους και ότι πράττει σωστά και έξυπνα παγιδεύοντας ο ίδιος με τον εγωισμό του, την ανωριμότητα του και την αδιαφορία του για τις ανεξέλεγκτες πράξεις του.

Επίσης,

1. Διακρίνονται από επιθετικότητα. Έχουν την ανάγκη εξουσίας.
2. Δεν παραδέχονται την παραβατική τους συμπεριφορά.
3. Όσο αναφορά την επίδοση τους στα μαθήματα δεν είναι και πολύ καλή.
4. Στη συνέχεια της ζωής τους καταλήγουν σε διάφορες πράξεις.
5. Κάποιοι από τους θύτες ίσως έχουν υποστεί βία στην οικογένεια τους.
6. Συνήθως έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση.
7. Έχουν μεγαλύτερη σωματική δύναμη από τα θύματα.
8. Με την κακομεταχείριση των άλλων αισθάνονται ευχαρίστηση και ικανοποίηση.
9. Είναι αντιδραστικοί, αντικοινωνικοί και οποιοδήποτε πρόβλημα το διαχειρίζονται με βιαιότητα.
10. Τέλος είναι άτομα τα οποία χαρακτηρίζονται από ένα υπερτροφικό «εγώ».

Προσωπικότητα του θύματος:

Τα θύματα βιώνουν το στίγμα, την λεκτική βία, την ταπείνωση και τον εξευτελισμό τα οποία επηρεάζουν την προσωπικότητα και την συμπεριφορά τους και διαρκούν για μεγάλο χρονικό διάστημα στιγματίζοντας το μέλλον των θυμάτων. Όσον αφορά τις ψυχολογικές επιπτώσεις στα παιδιά που θυματοποιούνται, αυτές ποικίλλουν και αφορούν συμπτώματα άγχους και ανασφάλειας, χαμηλή αυτοεκτίμηση και μειωμένη αυτοπεποίθηση, συναίσθημα κατωτερότητας, αρνητικό εσωτερικό διάλογο και αρνητική αυτοκριτική.

Επίσης,

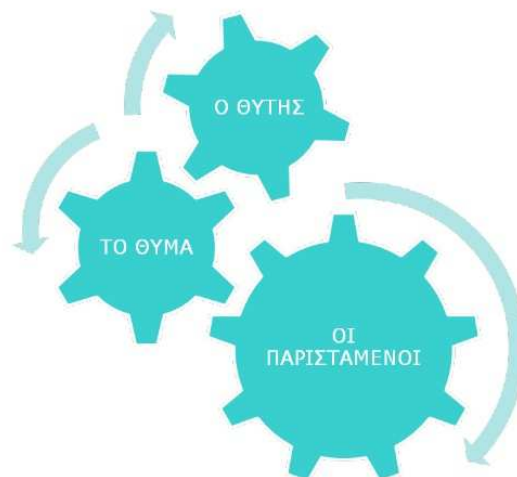
1. Αγχώδη και ανασφαλή από το μέσο όρο των μαθητών.
2. Είναι επιφυλακτικά συνήθως, ευαίσθητα και ήσυχα άτομα.
3. Όταν δέχονται επίθεση από άλλους μαθητές, αντιδρούν συχνά με κλάμα (τουλάχιστον σε μικρότερες τάξεις).
4. Τα θύματα παρουσιάζουν επίσης χαμηλή αυτοεκτίμηση και έχουν αρνητική άποψη για τον εαυτό τους και την κατάσταση στην οποία βρίσκονται. Συχνά θεωρούν τον εαυτό τους αποτυχημένο και αισθάνονται ανόητοι και άχαροι, ενώ είναι ντροπαλοί.
5. Κατά κανόνα, στο σχολείο τα θύματα είναι απομονωμένα, εγκαταλειμμένα και δεν έχουν ούτε έναν καλό φίλο στην τάξη τους.
6. Ωστόσο δεν έχουν επιθετική ή ενοχλητική συμπεριφορά, γι' αυτό και δεν μπορούμε να αποδώσουμε τον εκφοβισμό στη δική τους προκλητική στάση απέναντι στους συμμαθητές τους.
7. Τα παιδιά αυτά έχουν συχνά αρνητική στάση προς τη βία και τη χρήση βίαιων μέσων. Στην περίπτωση που είναι αγόρια, θα είναι μάλλον πιο αδύναμα από το μέσο όρο.

Πως αντιδρά ο παρατηρητής;

Εκτός από το θύτη και το θύμα η έρευνα εξετάζει και έναν τρίτο παράγοντα στο θέμα της ενδοσχολικής βίας, τους μη άμεσα εμπλεκόμενους στο θέμα βίας, καθώς η επίδρασή τους είναι σημαντική: τους μάρτυρες ή παρατηρητές περιστατικών βίας, τους καθηγητές και τους γονείς. Τα παιδιά-παρατηρητές περιστατικών εκφοβισμού μπορεί να αντιδράσουν στο περιστατικό με τους εξής τρόπους:

1. Κάποια άλλα απομακρύνονται υποκρινόμενα ότι δεν είδαν τίποτα,
2. Αλλά τρομοκρατούνται, «παγώνουν»,
3. Κάποια δεν παίρνουν θέση,
4. Τέλος, κάποια προσπαθούν να βοηθήσουν το θύμα, αποδοκιμάζουν το θύτη και τρέχουν να φέρουν βοήθεια (ΕΨΥΓΠΕ, 2010).

ΟΙ ΡΟΛΟΙ: ο θύτης, το θύμα και οι παριστάμενοι

ΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ - BULLYING

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Ο ρόλος της οικογένειας είναι να στηρίζει τον Έφηβο στην νέα του πορεία του προς την ανεξαρτησία δηλαδή την υπευθυνότητα, τα όρια και το σεβασμό στον εαυτό και τους άλλους.

1. Τα παιδιά μαθαίνουν από αυτό που είμαστε και όχι από αυτό που λέμε.
2. Τα παιδιά είναι δώρα της ζωής προς εμάς για τα οποία χρειάζεται να είμαστε ευγνώμονες, να τα σεβόμαστε σαν ανθρώπινα όντα να τα ενθαρρύνουμε, να τους δίνουμε την αίσθηση ότι αξίζουν και ότι μπορούν να τα καταφέρουν στη ζωή τους και να πραγματοποιήσουν τα όνειρά τους
3. Να ενθαρρύνουμε τη φαντασία, τον πειραματισμό, το άνοιγμα των οριζόντων τους.
4. Να τα κάνουμε να νιώθουν πολύτιμα μέλη της οικογένειας, να τα ενθαρρύνουμε να βοηθήνε στο σπίτι και δείχνουμε ότι εκτιμούμε τη συνεισφορά τους και να τους δίνουμε υπευθυνότητες
5. Πολλές φορές οι γονείς ανταμείβουν ή τιμωρούν στερώντας από τα παιδιά τη δυνατότητα να μαθαίνουν από τα λάθη τους σημαντικά πράγματα για τον εαυτό τους και τις ενέργειές τους, να αναζητούν εναλλακτικές λύσεις και να παίρνουν αποφάσεις . Να αναγνωρίζουμε την προσπάθεια τους και επαινούμε τις θετικές συμπεριφορές.
6. Είναι σημαντικό να αποφεύγουμε την κριτική , τον εκφοβισμό, τις απειλές, τις φωνές, την πίεση, τις υψηλές απαιτήσεις. Να ζητάμε τη γνώμη τους , να τα ακούμε προσεκτικά και να δείχνουμε εμπιστοσύνη στην κρίση τους. Να γνωρίζουν ότι ο καθένας μας είναι απόλυτα υπεύθυνος για το τι αισθάνεται, τι επιθυμεί και πώς αντιμετωπίζει τις προκλήσεις της ζωής.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Είναι σημαντικό:

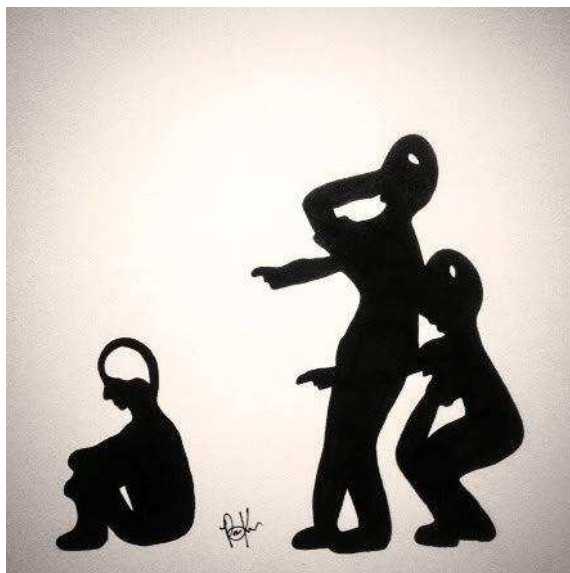
- Το σχολείο να είναι προσιτό σε όλους τους μαθητές ,να τους βοηθάει ισότιμα, δίνοντάς τη δυνατότητα σε κάθε παιδί να προοδεύσει.
- Να έχει ως κέντρο τα παιδιά και όχι τους δασκάλους
- Οι μαθητές χρειάζεται να αναπτύξουν κοινωνικές δεξιότητες:
 - αυτοεκτίμηση
 - εμπιστοσύνη στον εαυτό τους
 - να αρνούνται την πίεση των συνομηλίκων ή άλλων ενηλίκων
 - να χειρίζονται τις συγκινήσεις - συναισθήματά τους
 - να διαπραγματεύονται
- Βασική και διαρκής εκπαίδευση των εκπαιδευτικών θα πρέπει να είναι σήμερα, περισσότερο από ποτέ, πρώτη προτεραιότητα της πολιτείας. Δεν είναι όλοι φτιαγμένοι για να γίνουν εκπαιδευτικοί και ιδιαίτερα να διδάξουν μαθητές με κοινωνικές ή σχολικές δυσκολίες. Δεν αρκούν μόνο οι επιστημονικές τους γνώσεις. Οι επικοινωνιακές ικανότητες δεν έχουν να κάνουν με τις βασικές παιδαγωγικές τεχνικές και δεν αξιολογούνται πραγματικά με αποτέλεσμα ακόμη και νέοι εκπαιδευτικοί να αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα
- Η βασική εκπαίδευση θα πρέπει να περιλαμβάνει εκτός από τις θεωρητικές γνώσεις των συμπεριφορών που μπορεί να θέσουν προβλήματα αλλά και στην πρακτική αντιμετώπιση καταστάσεων έτσι ώστε ο καθένας να αναλύει τις αντιδράσεις του απέναντι σε διαφορετικά είδη συμπεριφορών και προβλημάτων . Να γνωρίζει να εφαρμόζει τις σύγχρονες μεθόδους «εμφύχωσης της ομάδας» και να διαθέτει μια συγκροτημένη προσωπικότητα
- Η πλειοψηφία των βίαιων ατόμων έχει πίσω της ένα τραυματικό παρελθόν, μια πληθώρα τραυμάτων, μια εξαιρετικά βαριά κληρονομιά υφιστάμενης και ασκούμενης βίας. Έτσι ο εκπαιδευτικός έρχεται σε επαφή με ένα βίωμα συχνά τραυματικό ενός υποκειμένου που βρίσκεται σε κίνδυνο ή είναι επικίνδυνο.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΚΦΟΒΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ

Η βία των μαθητών δεν είναι ένα μονοδιάστατο φαινόμενο που σχετίζεται μόνο με την ανεπάρκεια του εκπαιδευτικού συστήματος και την ενδεχόμενη ενδοοικογενειακή αποξένωση. Οι αιτίες της μπορούν να εντοπιστούν ακόμη και στις απρόσωπες σχέσεις της γειτονιάς, το έλλειμμα φυσικού και κοινωνικού ζωτικού χώρου, τη μαζική προβολή της βίας, την αύξηση της φτώχειας, της εγκληματικότητας και του κοινωνικού ρατσισμού.

Σε επίπεδο κοινωνικό είναι δυνατόν το παιδί να βιώσει την κοινωνία, ως ένα ολόκληρο σύστημα πιέσεων. Πρόκειται για πιέσεις κάθε είδους, οι οποίες μπορεί να προκαλέσουν εξέγερση εκ μέρους του παιδιού. Στην περίπτωση αυτή μιλάμε για τη κοινωνική βία που ενδεχομένως αποτελεί σημαντικό παράγοντα για «βίαιες απαντήσεις».

Οι νέοι ζουν με την αίσθηση ότι τους μεταδίδεται άγχος για το μέλλον, φόβο για την ανεργία, στοιχεία που αρχίζουν να συνδέουν τη μία γενιά με την επόμενη. Πράγματι, στις μέρες μας κάνουμε όλο και πιο συχνά λόγο για «άνεργους δεύτερης γενιάς» και για φόβο που στιγματίζει ένα αδιέξοδο μέλλον. Η παιδική επιθετικότητα θεωρείται, παράλληλα, ότι είναι η αντανάκλαση της βίας που χαρακτηρίζει τη σημερινή κοινωνία. Η βία πολλές φορές είναι κραυγή και έκκληση που κρύβει πόνο και απογοήτευση.

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟΝ ΘΥΤΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ - BULLYING

Σημαντική παράμετρο της έρευνας για το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας αποτελούν οι συνέπειες στο παιδί που έχει το ρόλο του θύτη. Οι συνέπειες αυτές, οι οποίες είναι σημαντικές και σοβαρές, αφορούν τόσο τον ψυχικό κόσμο του ατόμου όσο και την κοινωνική λειτουργικότητά του.

Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές που ασκούν βία βιώνουν τις επιπτώσεις του φαινομένου πολύ έντονα, εφόσον η άπρεπη αυτή συμπεριφορά τους είναι πολύ πιθανό να έχει αντίκτυπο στο κοινωνικό περιβάλλον του σχολείου και να επηρεάζει τη σχέση με τους συμμαθητές τους. Τα άτομα που ασκούν βία, δηλαδή, μπορεί να αντιμετωπίζουν δυσκολίες σε επίπεδο κοινωνικής ενσωμάτωσης, αφού η παραβατική τους συμπεριφορά είναι ο κυριότερος παράγοντας που μπορεί να τους οδηγήσει σε συγκεκριμένη κατάσταση.

Ωστόσο, η συμμετοχή τους σε καβγάδες και σε άλλους τέτοιου είδους άπρεπη συμπεριφορά έχει εξίσου σημαντικές επιπτώσεις, οι οποίες μπορούν να εξεταστούν από δύο όψεις. Από την άλλη πλευρά, δηλαδή, είναι πολύ πιθανό να αποκτήσει με τις πράξεις του υψηλή αυτοεκτίμηση την οποία θα εκμεταλλευτεί λανθασμένα και θα εξακολουθεί να συμπεριφέρεται επιθετικά, όχι μόνο στους συνομηλίκους του και στους συμμαθητές τους αλλά και στην οικογένεια του. Χωρίς να το καταλαβαίνει, επομένως, και νομίζοντας ότι είναι ανώτερος από όλους και ότι πράττει σωστά και έξυπνα παγιδεύοντας ο ίδιος με τον εγωισμό του, την ανωριμότητα του και την αδιαφορία του για τις ανεξέλεγκτες πράξεις του. Απ' την άλλη πλευρά, όμως, ο θύτης δημιουργώντας αναστάτωση και ένταση στην σχολική του δράση και μετανιώνοντας για ό,τι και αν έχει κάνει, μπορεί να δώσει μια τελείως διαφορετική τροπή στην συνέχιση της ζωής του. Συγκεκριμένα, ο μαθητής είναι πολύ πιθανόν να περάσει μια περίοδο κατάθλιψης και να παρουσιάσει χαμηλή αυτοεκτίμηση, σηματοδοτώντας έτσι την διατάραξη της ψυχικής του υγείας. Επίσης, εκτός από κοπάνες και αποβολές απ' το σχολείο, ο θύτης παρουσιάζει έντονη επιθυμία για διακοπή της φοίτησης του σε αυτό. Όλα αυτά μπορούν να τον οδηγήσουν σε κατανάλωση αλκοόλ, χρήση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών αλλά ακόμα και στον αυτοκτονικό ιδεασμό.

Παραθέτοντας τα παραπάνω στοιχεία, συμπεραίνουμε ότι οι συνέπειες άσκησης της ενδοσχολικής βίας είναι πολύ σοβαρές και ανυπολόγιστες για το μελλοντικό προφίλ του παιδιού. Κρίνεται αναγκαία, επομένως, η πρόληψη του φαινομένου και η απόφαση για άμεση αντιμετώπιση ή έστω περιορισμό της ενδοσχολικής βίας. Η άγνοια και η αδιαφορία, ωστόσο, για το συγκεκριμένο φαινόμενο δεν θα οδηγήσει πουθενά, παρά μόνο σ' ένα μέλλον με υψηλά ποσοστά εγκληματικότητας και βίας, γεγονός που σημαίνει την ανικανότητα των ανθρώπων για τη διαχείριση και την αντιμετώπισή της.

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟ ΘΥΜΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ - BULLYING

Τα θύματα βιώνουν το στίγμα, την λεκτική βία, την ταπείνωση και τον εξευτελισμό τα οποία επηρεάζουν την προσωπικότητα και την συμπεριφορά τους και διαρκούν για μεγάλο χρονικό διάστημα στιγματίζοντας το μέλλον των θυμάτων. Όσον αφορά τις ψυχολογικές επιπτώσεις στα παιδιά που θυματοποιούνται, αυτές ποικίλλουν και αφορούν συμπτώματα άγχους και ανασφάλειας, χαμηλή αυτοεκτίμηση και μειωμένη αυτοπεποίθηση, συναίσθημα κατωτερότητας, αρνητικό εσωτερικό διάλογο και αρνητική αυτοκριτική.

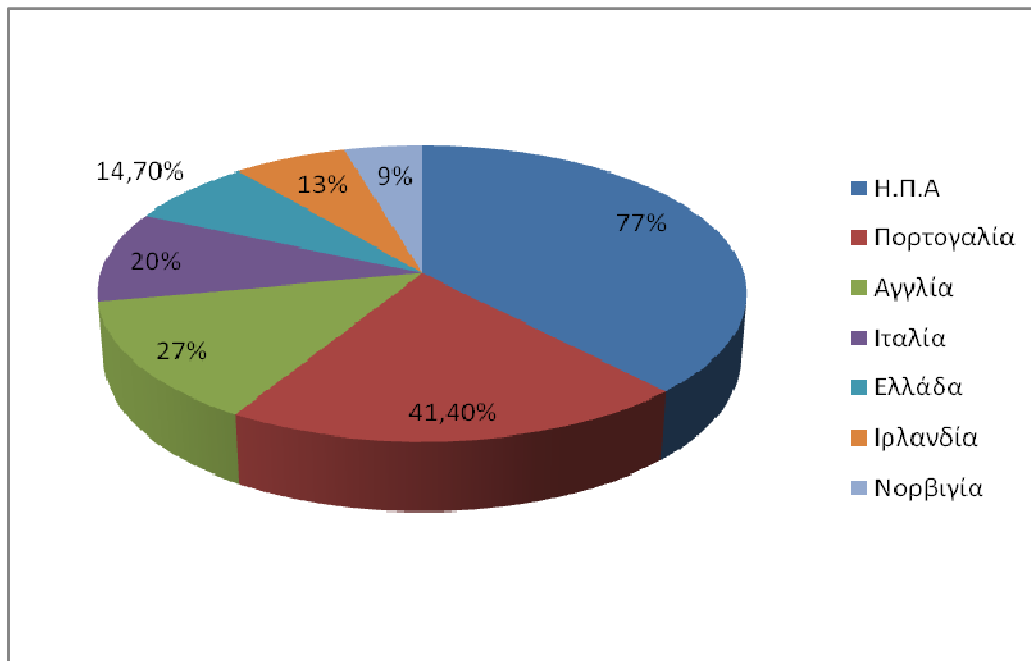
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ- ΤΟΥ BULLYING

Το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού αν και υπαρκτό και αρκετά διαδεδομένο, δεν έχει ακόμα λάβει την απαιτούμενη προσοχή και δεν έχουν διαμορφωθεί πολιτικές πρόληψης και αντιμετώπισης. Τα αποτελέσματα των ερευνών που έχουν διεξαχθεί στην Ελλάδα αλλά και τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την παρούσα έρευνα συντελούν στην επιτακτική ανάγκη δημιουργίας μια πολιτικής που να αφορά το σχολικό εκφοβισμό.

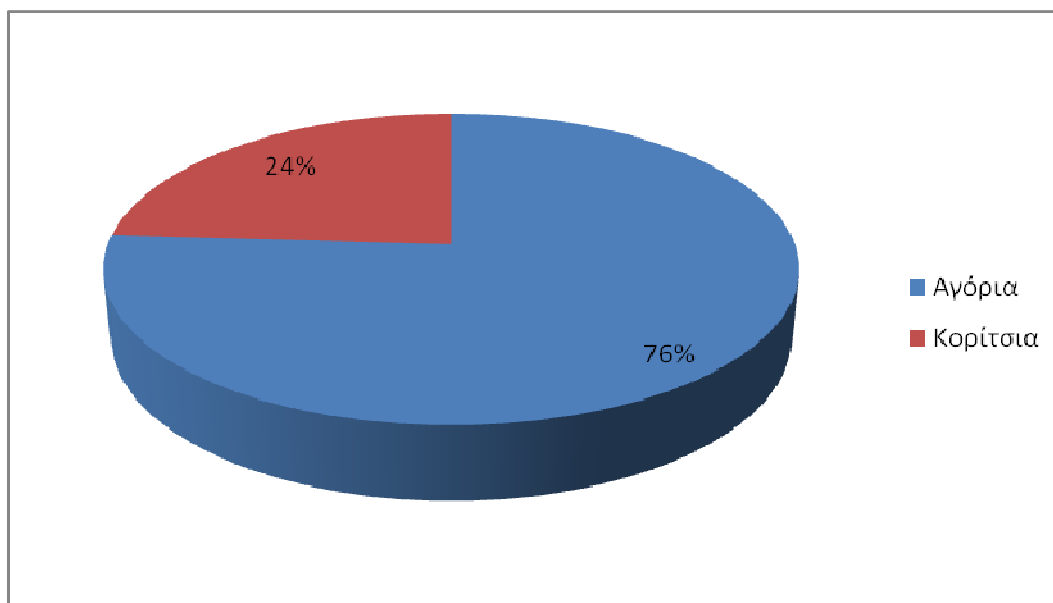
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

Μαθητές θύματα σχολικού εκφοβισμού σε διάφορες χώρες.

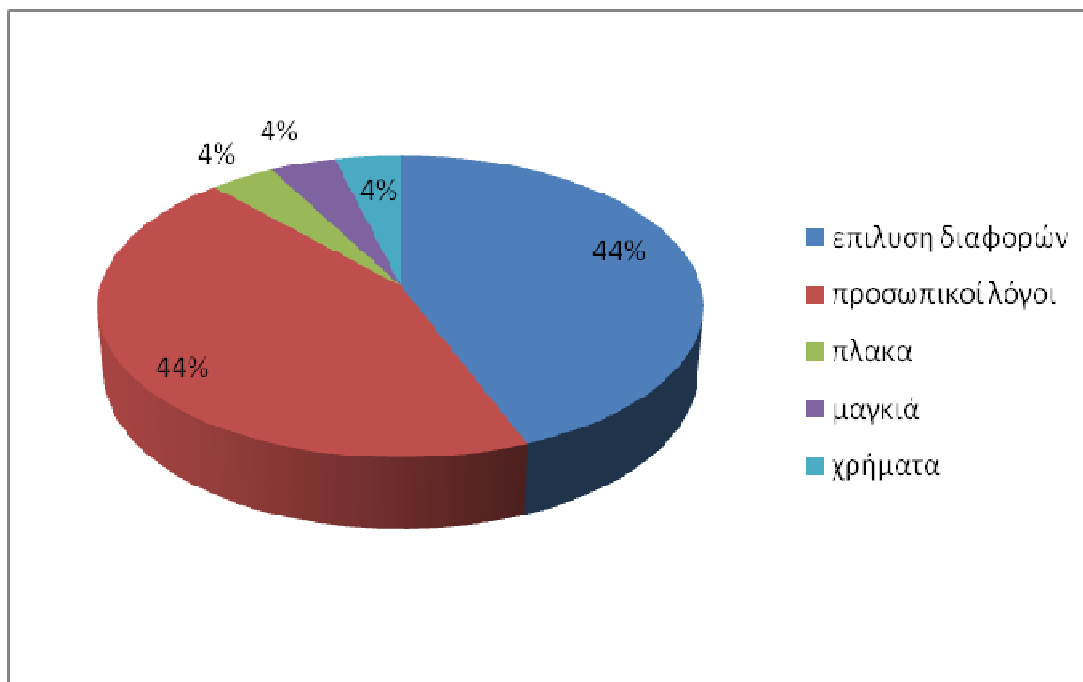

Ποιο φύλο καταφεύγει πιο συχνά στη βία;

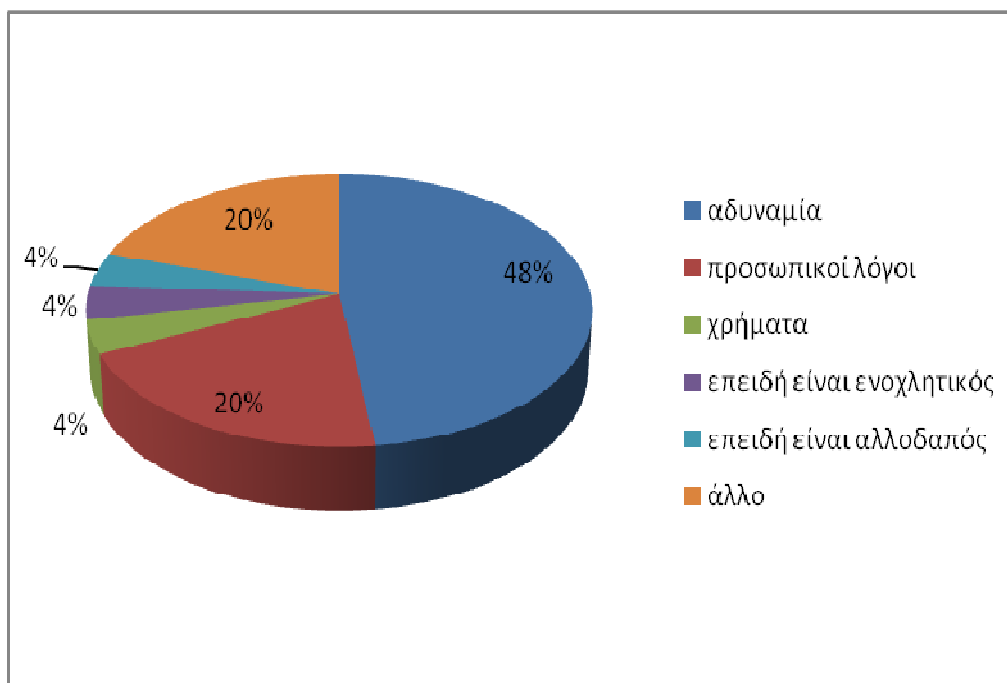
ΘΥΤΗΣ

Τι οδηγεί κάποιον να ασκήσει βία;

ΘΥΜΑ

Τι οδηγεί κάποιον να πέσει θύμα βίας;

Επίλογος:

Την σχολική χρονιά που μας πέρασε μας ανατέθηκε ως τμήμα να ερευνήσουμε όσο μπορούμε περισσότερο το φαινόμενο αυτό του ενδοσχολικού εκφοβισμού. Οι δυσκολίες που μας παρουσιάστηκαν ως ομάδα ήταν αρκετές ομολογουμένως διότι ήταν αναμφισβήτητα πιο δύσκολα να κατανοήσουμε τους λόγους και τα αίτια για τα οποία κάποιος θα παρουσίαζε την σωματική του διάπλαση ως μέσο επικοινωνίας και τα σκληρά του λόγια ως μέσο διαπαιδαγώγησης. Η ψυχική κατάσταση του θύτη και οι τρόποι με τους οποίους επιλέγει να επιβληθεί σε κάποιον –κατά την γνώμη του- κατώτερο., μας δημιούργησε απορίες και ερωτηματικά που έπρεπε να απαντηθούν. Για αυτό τον λόγο κανονίσαμε όλο το τμήμα μία επίσκεψη στο Δίκτυο Άλφα που βρίσκεται στον δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης στην Θεσσαλονίκη ,προκειμένου να μας διαλυθούν οι απορίες. Ως εμπειρία υπήρξε αρκετά διαφωτιστική ,διότι και οι δυο κοινωνικοί λειτουργοί, που μας αφιέρωσαν λίγο από τον χρόνο τους, δεν μας έδωσαν απλά πληροφορίες που θα μπορούσαμε να βρούμε ψάχνοντας και κοιτώντας στις κατάλληλες σελίδες στο διαδίκτυο. Αντίθετα, μέσα από μία άλλη τεχνική και τακτική βάζοντας μας στην θέση των ανθρώπων που παίρνουν μέρος σε ένα τέτοιο φαινόμενο μέσα στο σχολικό πλαίσιο και ωράριο. Τότε μόνο μπορέσαμε να μπούμε μέσα στην ψυχοσύνθεση αυτών των ανθρώπων.

Η εφηβεία είναι μια αρκετά δυσάρεστη αλλά και ευχάριστη περίοδο της ζωής μας, στην οποία βρίσκουμε τους εαυτούς μας να αναρωτιόμαστε και να αμφισβητούμε το μέλλον μας. Υπάρχουν πολλά παιδιά τα οποία οι συνθήκες στις οποίες μεγαλώνουν, δεν είναι και οι πιο αρμονικές με αποτέλεσμα να παρουσιάζουν ένα διαφορετικό τύπο συμπεριφοράς, μερικές φορές και μη αποδεκτό. Κάποιοι καταφέρνουν να ξεπεράσουν και να ανταπεξέλθουν τον «Γολγοθά» που περνούν κατά τα χρόνια τους στο σχολείο. Μερικοί ,παρόλο που επιβιώνουν ,τα τραύματα και τα σημάδια παραμένουν φανερά πάνω τους ακόμα και αν έχουν περάσει πολλά χρόνια και κάποιος θα θεωρούσε ότι θα έπρεπε αυτές οι πληγές να έχουν ήδη επουλωθεί. Ενώ, υπάρχουν και αυτοί που δεν καταφέρνουν ποτέ να αποβάλλουν την πίεση, το σκοτάδι και την απελπισία αυτής της εποχή με αποτέλεσμα να μην καταφέρνουν να ανταπεξέλθουν. Την δύναμη με την οποία αυτά τα παιδιά καταφέρνουν να αμυνθούν και πολλές φορές να σωθούν χωρίς να έχουν βιώσει αυτό το φαινόμενο στο έπακρο, είναι αξιοθαύμαστη, για αυτό το λόγο δεν πρέπει να ξεχνάμε να τους βοηθάμε και να τους θαυμάζουμε για αυτήν την πυγμή της ψυχής τους που αντιστέκονται στο φαινομενικά εχθρό τους. Οι στιγμές που σταματούν να προσπαθούν δεν είναι λίγες, επειδή κουράζονται από αυτόν τον μοναχικό αγώνα, για αυτό εμείς που παρατηρούμε τον πόνο τους και την εσωτερική τους πάλη ,πρέπει να σπεύδουμε να τους βοηθάμε και να τους δείχνουμε έμπρακτα την υποστήριξη μας. Μην ξεχνάμε επίσης να τους αγαπάμε, διότι περιμένουμε εμάς να το κάνουμε. Εμάς που βλέπουμε.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Συνέντευξη από ανώνυμο καθηγητή της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

1. Πόσα παιδιά έχετε στην τάξη σας ; Υπάρχουν παιδιά από ξένες χώρες;

Φέτος στην τάξη υπάρχουν 21 μαθητές, από τους οποίους οι 9 είναι από ξένη χώρα.

2. Εντοπίζετε κάποια διάκριση ανάμεσα σε αυτά τα παιδιά;

Φυσικά μαζί με τους συναδέλφους, γνωρίζουμε το γεγονός ότι υπάρχουν πολλά παιδιά, που μέσα από το περιβάλλον τους (κοινωνικό, οικογενειακό) έχουν υιοθετήσει διάφορες αντιλήψεις και τις εξωτερικεύουν μέσα στη τάξη, αν και δεν θα έπρεπε να υπάρχουν διακρίσεις ανάμεσά τους. Μέσα στα πλαίσια των μαθημάτων προσπαθούμε να δείξουμε με έναν όμορφο και επικοινωνιακό τρόπο στους μαθητές, ότι δεν χρειάζεται να κρίνουμε και να κοροϊδεύουμε τους άλλους ανθρώπους γύρω μας, επειδή μπορεί να είναι από κάποια άλλη χώρα ή έχουν κάποια διαφορετική θρησκεία, αλλά θα πρέπει να σεβόμαστε και δεχόμαστε την διαφορετικότητα των άλλων ανθρώπων γιατί όλοι είμαστε διαφορετικοί.

3. Με βάση την προσωπική σας πείρα ως καθηγητής, για ποιο λόγο νομίζετε ότι ασκείτε αυτό το φαινόμενο;

Η εμπειρία μου ως δάσκαλος δεν είναι πολύ μεγάλη, αλλά στα τόσα χρόνια που ασκώ αυτό το επάγγελμα, έχω δει αρκετά τέτοια περιστατικά, και αυτό το γεγονός με στεναχωρεί πάρα πολύ. Νομίζω πως, ο σχολικός εκφοβισμός μεταξύ μαθητών, έχει λάβει ανησυχητικές διαστάσεις και στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, και ο κύριος παράγοντας είναι οι αλλαγές στις οποίες επηρεάζουν αρχικά την κοινωνία και ύστερα τον κάθε άνθρωπο ξεχωριστά.

4. Έχετε υπάρξει θύμα σχολικού εκφοβισμού στο παρελθόν;

Ναι έχω δεχτεί μπούλινγκ από τη Δευτέρα μέχρι την Έκτη Δημοτικού, επειδή ήμουν διαφορετικός και αλλοπρόσαλλος. Έχω δεχτεί και σωματική και ψυχική βία και με έφερναν στα όρια που έλεγα “θέλω να πεθάνω, δεν υπάρχει λόγος να ζω και να υπάρχω”. Αλλά έμαθα με τα χρόνια να ξεπερνάω τα προβλήματά μου και να συνεχίζω. Για αυτό τον λόγο, επέλεξα στη ζωή μου να κάνω αυτό το επάγγελμα, για να μπορέσω να δείξω στα παιδιά ότι υπάρχει και άλλος τρόπος για να αντιμετωπίσουμε την διαφορετικότητα των ανθρώπων.

5. Τι θα κάνατε αν είχατε να αντιμετωπίσετε κάποιο περιστατικό bullying.

Αν βρισκόμουν αντιμέτωπος με ένα τέτοιο περιστατικό, θα προσπαθούσα να χωρίσω τα παιδιά και να τους εξηγήσω, στα θύματα αλλά και στους παρατηρητές γιατί αυτό που συνέβη είναι ένα μεγάλο λάθος και ότι δεν πρέπει να ξανασυμβεί.

6. Που συμβαίνουν τα περισσότερα περιστατικά βίας;

Κυρίως στην αυλή του σχολείου όπου τα παιδιά νιώθουν πιο ελεύθερα, αλλά και σε οποιονδήποτε χώρο του σχολείου.

7. Σε ποιες ηλικίες πιστεύετε ότι εμφανίζεται περισσότερο το φαινόμενο;

Περισσότερο σε μαθητές μικρότερης ηλικίας, αλλά εμφανίζεται και σε μαθητές άλλων ηλικιών.

8. Μπορείτε να μας αναφέρετε ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα bullying το οποίο ήσασταν παρών και πως το αντιμετωπίσατε; Ποια ήταν η αντίδρασή σας;

Χαρακτηριστικό παράδειγμα εκφοβισμού ήταν η διαφορετικότητα στην εξωτερική εμφάνιση. Απλά ήταν παχουλό και φορούσε γυαλιά. Τους σταμάτησα και τους εξήγησα ότι το να είσαι διαφορετικός δεν είναι έγκλημα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Wikipedia:

<http://el.wikipedia.org/wiki/Bullying>

Ε.Ψ.Υ.Π.Ε:

<http://www.epsype.gr/index.php/el/>

Δίκτυο Άλφα:

<http://www.diktioalpha.gr/>

Παιδικά Χωριά SOS:

<http://www.sos-villages.gr/>

Google Εικόνες:

https://www.google.com/search?site=&tbm=isch&source=hp&biw=1360&bih=677&q=bullying&oq=bull&gs_l=img.3.0.0l10.11874.12854.0.14149.4.4.0.0.0.0.101.396.2j2.4.0.msedr...0...1ac.1.64.img..0.4.396.yXPUJjieiYg